

Avui les Corts Constituents han de decidir si la República espanyola serà federal o no.

Catalunya se'n felicita

Les paraules que tremol d'emoçió pronunciava Francesc Macià divendres passat al peu de l'estàtua de Rafael Casanova, convidant a tornar al bon camí aquells que en un moment d'ofuscació havien desfermat el sac de les seves petites passions i ni la solemnitat del moment que viu Catalunya en vigílies de l'aprovació del seu Estatut, havia estat prou per contenir-los; la crida que posant-hi tot el cor no havia fet des d'un setmanari de combat, el seu inspirador, bon patriota, antic company de partit dels que d'un temps ençà estaven donant el lamentable espectacle que tant deprenia els catalans que fien en la República, precisament perquè els que el donaven també eren catalans; la sensació, que després d'un autòcrata no hi ha dubte que han tingut els esmentats elements, que realment la unitat de la censura de què era objecte llur actitud, era justificada; tot plegat ha arribat a crear-los la consciència que no tenien més remei que rectificar el camí que seguien, fer marxa enrera, i retornar a la ruta per on amb una simpatia bastant general havien marxat en els primers anys de la dictadura, quan treballaven per Catalunya sense cercar-ne cap recompensa.

Hem de felicitar-nos que el bon sentit s'hagi imposat per damunt de les petites rancúries i de les ambicions mesquines. Feia una mica estrany que el simple desnonament del poble a uns quants homes que s'interessaven per dirigir-lo, haguessin desfermat amb tanta virulència una campanya de descrèdit de l'obra republicana, que els seus menadors ara comencen a veure que no era justa i que a més a més era antipatriòtica. Catalunya i la seva llibertat estan molt per damunt de la petita anècdota que governin uns que no en tenien ganes i que els que en tenien s'ho hagin de mirar. Si aquestes petites haguessin d'ésser prou potents per mantenir permanentment en estat de tempesta desfermada les aigües plàcides de la política catalana, podríem ben dir que Catalunya sent com una mena de prauja a donar motiu perquè li diguin que desitja viure en estat salvatge.

No volem amb les nostres paraules, simplement expressives de la satisfacció amb què hem vist com es dibuixaven propòsits d'esmena en els que ens han estat fent durant uns quants mesos objecte de les seves iras, sense ni tan sols respectar la representació del President de la Generalitat de Catalunya, humiliar ni avergonyir l'actitud noble en què, en un moment de contricció que esperàvem, se situen. La singular posició que havien adoptat enfront del President de la Generalitat, només podia ésser dictada per una falsa concepció dels drets i deures que a cada català pertocquen en aquests moments preliminars de la legalització de la llibertat de Catalunya. Només els que no se senten generosos podien simpatitzar amb les actituds irritades, en hores com les que vivim, tan denses de pura fraternitat, tan esqueltes als odis, a les increpacions i als xisclis epiléptics.

Cadascú des del seu clos, té una feina a fer per Catalunya. Cada sector polític té una tasca determinada i vol bé a la Pàtria. Desesperar-se perquè el propi clos és més petit que els altres veïns, i escandalitzar en perjudici de l'obra comuna, és impropri de persones serenes i que tinguin noció de responsabilitat. Només es justifica per un moment d'absència del sentit conscient. Recobrada la serenitat, és bo de constatar com els que s'havien llurats a les conseqüències de l'ofuscació que havia fet presa d'ells, es disposen, des del seu clos, per bé que petit, a fer llur feina — que per a tots n'hi ha —, sense donar espectacles, a la recerca de la satisfacció íntima que ha de donar, treballar per la llibertat i per la grandesa de Catalunya dintre d'un règim de justícia.

L'exemple de l'Estatut

Amadeu Hurtado, a l'Assemblea de Minories de la Societat de Nacions, ha pronunciat un interessant discurs, l'extracte del qual heu de llegir a la Secció d'Estranger. Ha posat l'exemple de l'Estatut de Catalunya.

El Parlament de la República

Madrid, 16. — A les quatre i trenta minuts comença la sessió. Presideix el senyor Barrios. Es llegeix l'acta de la sessió anterior. Al banc blau els ministres de la Governació i Hisenda.

El Sr. DE LAVILLA diu que està d'acord amb el discurs que pronuncia ahir el senyor Alba fent ressaltar la importància que es resolgui el problema monetari. Advoça també l'orador perquè es resolgui el problema agrari. Es dirigeix als diputats agraris i aquests l'interrompen. Pregunta per què no hi ha unanimitat per resoldre el problema agrari, tal com la va haver-hi ahir per resoldre el problema monetari.

Es dirigeix després al senyor Maura denunciant-li que existeixen casos de caciquisme a la província de Càceres, i prega al ministre que visiti els pobles de la dita província, car el caciquisme és allí major amb la República que no pas amb la Monarquia.

Cita el cas d'un poble en el qual el pàrroc va ésser primer bugallista, després de la Dictadura i ara radical.

El Sr. SALAZAR ALONSO l'interromp citant-li el cas de l'Ajuntament de Carabanchel que utilitza uns membres que diuen "República Radical Socialista".

El diputat Valle que ha tornat a intervenir a favor de Catalunya

El Sr. VILLA acaba el seu discurs i diu que es posi fi a aquest estat de coses.

El Sr. MAURA li contesta i li diu que no té cap varetat màgica per a resoldre el problema del caciquisme i que això no és culpa del Govern sinó dels pobles que segueixen elegint els seus cacics.

Vosaltres heu d'educar les masses, puix que si no avui aniran amb els uns, demà amb els altres i un altre dia amb el Moro Muza.

(Ocupa la presidència el Sr. Besteiro.)

El Sr. DE LAVILLA rectifica i diu que convé que el ministre visiti aquests pobles.

El Sr. ESTELRICH promet el càrrec de diputat.

LA QUESCIO MONETARIA. Es passa a la interpellació del senyor Alba sobre política monetària.

El Sr. OREJA diu que hom no farà cap oposició sistemàtica contra el ministre d'Hisenda. Estudia les diverses causes de la fluctuació dels canvis, per a deduir que la balança del comerç exterior n'influeix.

Llegeix diversos judicis del senyor Cambó sobre aquest tema.

El Sr. BESTEIRO li diu que ha passat el temps reglamentari.

La Cambra aprova que es prorrogui aquest debat i continua el senyor Oreja en l'ús de la paraula, donant una gran extensió al seu discurs.

La Cambra està molt distreta. S'ocupa del problema de la producció i corrobora les manifestacions del senyor Alba sobre la precària situació de moltes indústries per manca de capacitat del consum.

Assenyalava que la baixa dels valors arriba, segons els periòdics bursatils, a sis mil milions de pessetes.

La gravetat del present moment s'accentua amb el problema ferroviari. Assenyalava xifres de pèrdua que pertanyen a la cartera dels Bancs i de molts tendidors.

El senyor GOMEZ (Trifon): ¿I a quant s'han cobrat els dividends de les accions ferroviàries darrerament? A 32'50.

El Sr. OREJA: Es millor que S. S. demani la paraula en lloc d'interrompre.

El senyor GOMEZ: Ja sabia jo

La sessió d'ahir fou agitadaíssima. Es discutí aferrissadament si la Constitució ha de dir que la República és de treballadors i Federal. L'aldarull fou formidable. El debat és suspès fins avui

que S. S. era un defensor de les Companyies. Lo de sempre.

El senyor OREJA, segueix dient que si el Govern vol normalitzar la situació econòmica, ha de portar la confiança al país y deu anunciar amb claretat els seus propòsits en obres públiques, equilibrar el pressupost i determinar les mides que es proposa realitzar amb les fonts de riquesa mitjançant la comissió que proposa el senyor Alba o anomenar una interparlamentària que proposi solucions. (Aplaudiments dels nacionalistes.)

Es suspèn aquesta interpellació i el MINISTRE D'Hisenda llegeix des de la tribuna de secretaris diversos decrets llei.

MES CASSOS DE CACIQUISME. El senyor CORDERO BEL, parla del caciquisme en Huelva. Lamenta que els fets que han arribat a produir-se tinguin el aval dels socialistes espanyols. Es refereix a lo ocorregut en el poble de Manzanares amb motiu de l'inauguració d'un centre radical al que foren diversos propagandistes d'aquest partit. Quan arribàvem sentírem rumors de "¿De aquí no saldrem!"

«¿Ost carà! la cabeza!» etc, però varem creure que és tractava d'una broma. En efecte, al acabar l'acte, els automòbils que havien quedat a la porta s'els endugueren a la plaça pública. Allí tenien els socialistes costum de reunir-se disparant coets. Sentírem els coets; arribàvem a la plaça del poble i damunt nostre caigué una pluja de pedres; a terra hi havien tres o quatre homes. A arribar la Guàrdia Civil i fugiren els agressors, però a la poca estona es van destacar dels grups uns quants bandolers entre els que figuraven l'alcalde, un consell i altres persones significades. Varem demanar cotxes per sortir del poble i van contestar que sortíem a peu. Els que seguim caçadors ja saben que vol dir la paraula "ojee". Jo no donaré importància a aquest fet. Es que els socialistes han convertit allò amb un tancat. Tart o aviat passarà una tragèdia.

El MINISTRE DE GOVERNACIO li contesta que ja té notícia per el governador dels successos de Manzanares i que a més de les sancions que el Còdig Penal fagi caure sobre els culpables, si ni haguéssim, no veu quina intervenció pot tenir el Poder públic.

S. S. diu que el grupo radical fou durant la Dictadura el que va mantenir el principis liberals i que ara es veuen acusats de falsificació republicana. Jo no puc fer més que demanar als diputats que possin tota la seva influència perquè dintre de la llei, arribar a solucions harmòniques.

El PRESIDENT de la Cambra, proposa que la part de precs i preguntes de la sessió de demà és destini a discutir les actes de Lugo per poder entrar al seu degut temps a l'ordre del dia.

ORDRE DEL DIA

Es llegeix el dictamen de la comissió permanent d'Economia sobre el projecte de llei estenent a la sembra i labors preparatòries, les disposicions vigents sobre el laboratori forçós de les terres.

Preguntant el President si se aprova, un diputat de la minoria agrària demana la paraula.

Contesta el President dient-li si se proposa discutir el dictamen que aplaça "sine die", ja que no pot tractar-se altre assumpte en l'ordre del dia que la Constitució, mentre aquesta no estigui aprovada.

El diputat demana que quedi sobre els taula el projecte vint-i-quatre hores més perquè es pugui conèixer.

Li contesta el PRESIDENT que ja està sobre la taula vint-i-quatre hores i li pregunta si és proposa parlar en contra.

El diputat replica que no pot sapiguer si va a parlar en contra o no, ja que no coneix el projecte.

En vista d'això el PRESIDENT acorda que quedi el projecte altres vint-i-quatre hores damunt la taula.

EL DEBAT DE CONSTITUCIO. ESPANYA ES UNA REPUBLICA DE TREBALLADORS. VOTEN QUE "SI" 160 DIPUTATS; EN CONTRA 152

El senyor ARAQUISTAIN apoya un vot particular a l'article primer, proposant que es redacti de la següent manera: "Espanya és una República de

Parlamentaris catalans a Madrid

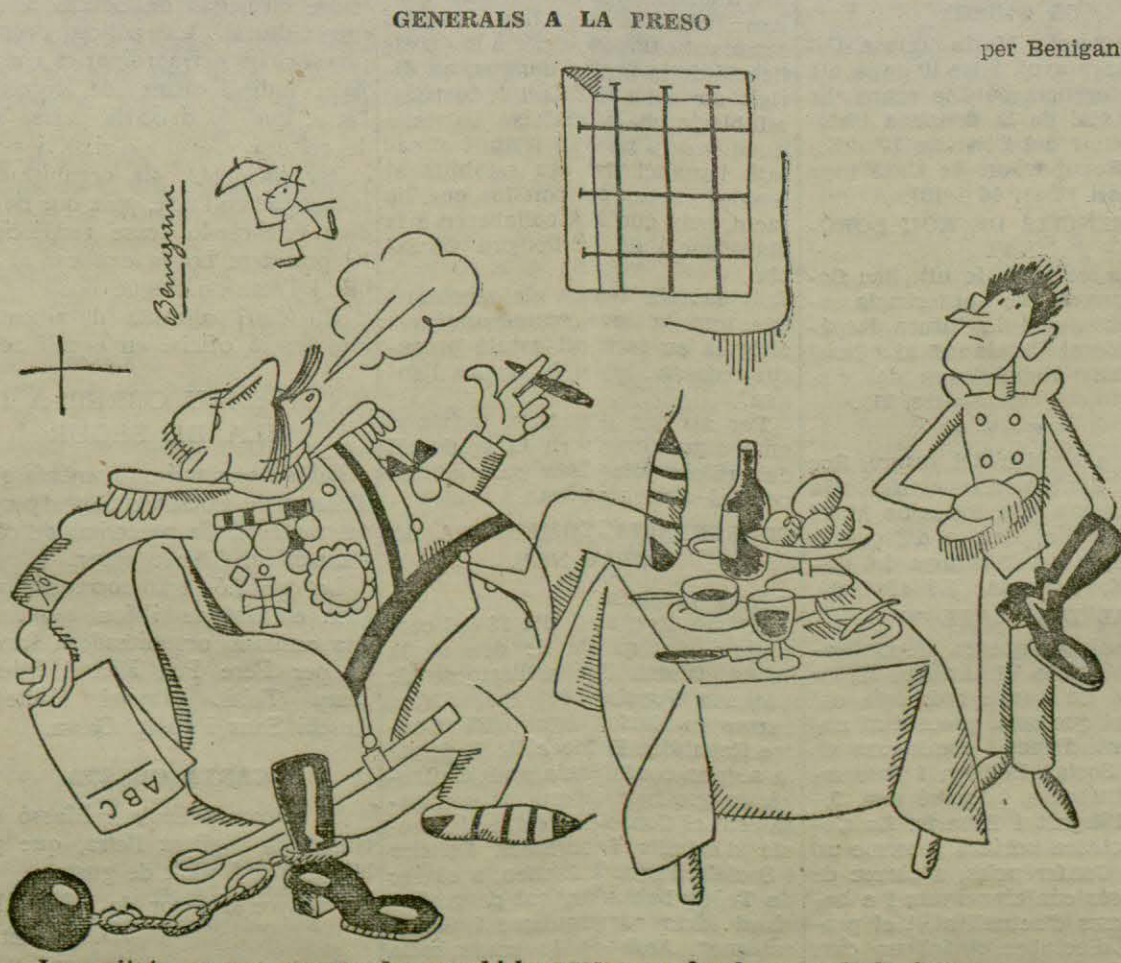
Després d'una conferència telefònica celebrada aquesta matinada entre don Francesc Macià i els parlamentaris catalans que es troben a Madrid, i vista la importància extraordinària de la votació que tindrà lloc avui a la Cambra, ja que s'ha de decidir si la República espanyola serà federal o no, s'han cursat immediatament les ordres oportunes per tal que sortissin avui mateix cap a Madrid els parlamentaris catalans que encara no hi fossin.

Obeint aquest acord, aquesta matinada, a les quatre, ha marxat a Madrid el secretari polític del senyor Macià i diputat a Corts senyor Tarradellas, acompanyat dels senyors Samblancat i Riera i Puntil. També hi ha anat el nostre redactor en cap Joan Alavedra.

Segueix a la pàgina 5

GENERALS A LA PRESO

per Benigani

—La veritat; no puc comprendre com hi ha presos que fan la vaga de la fam.

Sessió municipal d'ahir

Es rebutjada per 25 vots contra 9 una proposició signada pel ciutadà regidor Solà de Cañizares interessant que l'ajuntament acordi felicitar el governador civil senyor Anguera de Sojo per la seva actuació en la passada vaga general. I se'n considera votada i rebutjada una altra que, en un sentit semblant, presentava la Lliga

"Per damunt de la Llei ha d'imperar l'esperit de Justícia" digué Joan Casanoves

EL DESPATX OFICIAL

A les set de la tarda comença ahir la sessió ordinària de primera convocatòria, sota la presidència del tinent d'alcalde Sr. Ventós.

Després de llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior es donà compte del despatx oficial, integrat pels assumptes següents:

Comunicació de l'Ajuntament del Ferrol, interessant que el de Barcelona s'adhereixi a l'acord pres pel d'aquella municipalitat, demanant que sigui derogat el R. D. llei de 6 de setembre de 1925, que regula la provisió de destins pagats amb fons de l'Estat, província o municipi, entre llicenciats de l'Exèrcit. Aprovada.

Voten que si tots els socialistes, els radicals-socialistes i l'esquerra catalana. Unanimitat vots que "si" i és ocaonant pels socialistes. Ortega i Gasset vota que "no" i l'aplauixen d'altres bancs.

Voten que "si" els senyors Alomar, Zulueta, Tapia, López Dóriga i Sánchez Roman. Els seus vots són acollits amb ovacions i aplaudiments.

La taula vota, sencera, que "si". Després de votar la taula ho fa un altre diputat a favor i això promou protestes per part d'alguns diputats de la dreta que suposen antirreglamentari votar després de la Presidència.

Enmig de la major expectació es fa l'escrutini que dona el resultat de que han votat que "si" 160 diputats i que, no, 152. Per tant la República es dirà de treballadors. El vot particular passa a ésser l'article primer de la Constitució i diu així textualment:

"Espanya és una República de treballadors. Els poders dels seus organismes emanen del poble".

EL PRESIDENT advertí als que tenen esmenes que diguin si les mantenen o les retiren en vista de la nova redacció de l'article.

El senyor PALET, explica breument el seu vot.

En els bancs de les dretes hi ha diputats que protesten indignats. No sabem concretament de què. Hom els sent dir a grans crits i entre protestes d'altres sectors de la Cambra, que alguns vots s'han aprovat per unanimitat i aquest s'ha votat nominalment. Els mateixos diputats cada vegada més encoratjats arriben a convidar als seus correligionaris a que surtin del

Segueix a la pàgina 5

Figuraven damunt de la taula les dues proposicions següents:

Una sotsgnada pel ciutadà regidor Solà, interessant que l'Ajuntament de Barcelona acordi felicitar el governador civil Sr. Anguera de Sojo per la seva actuació serena i enèrgica en la passada vaga general, i una altra sotsgnada pels ciutadans regidors senyors Cabré, Bausili, Pellicena, Brasó, Segarra, Amat, Casals, Llopart, Puig i Alfonso i Alomar, interessant que l'Ajuntament acordi haver vist amb satisfacció l'encert amb què ha actuat el governador civil Sr. Oriol Anguera de Sojo, damunt el qual requeria la responsabilitat immediata del manteniment de l'ordre públic, així com totes les altres autoritats que l'hi han prestat el seu concurs actiu en tan crítiques circumstàncies.

Després de llegides ambdues proposicions, el senyor Solà de Cañizares defensa la primera i fa un eulogi del governador civil, dolent-se que hagués estat deixada la proposició damunt la taula la setmana passada.

Analitza la darrera vaga, que diu

Segueix a la pàgina 3

Intervé el senyor Velilla i diu que, personalment, i no en nom del seu partit, l'opinió del qual no coneix, és contrària a què es feliciti el senyor Anguera de Sojo, al qual qualifica de governador que no ha tingut en compte la justícia. La violència, diu, no és mai acceptable. La dels de sota molts cops és explicable. La dels de dalt no és excusable ni acceptable. Censura l'actuació del senyor Anguera de Sojo en els fets que el motivà, en mantenir els presos governatius.

Quina pena fa, diu, parlar de presos governatius en plena República! Recorda quan ell i altres regidors en temps de la Dictadura passaren per les presons en qualitat de presos governatius, dolent-se que el senyor Anguera de Sojo continués aquell costum vituperable. Recorda que el senyor Anguera de Sojo, quan el procés de Garraf, va fer un discurs memorable dient que no devia haver-hi, per cap motiu, presos governatius. Al·ludeix la visita del senyor Anguera de Sojo a la presó, dient que en entrar-hi va deixar la toga al defora i hi entrà solament el governador. Recorda l'actitud violenta d'aquest, una de es paraules dures del qual motivà l'ènergica protesta dels reclosos.

Diu que encara això podria explicar-se com un error davant del moti, si els fets posteriors no demostrassin que no era home de dret. Al·ludeix l'ocorregut al Sindicat del Ram de la Construcció i amb els agafats al carrer de la Tapineria, i diu que llegirà uns retalls de premsa en demostració de ço que diu. (El senyor Solà: ¿De quina mena de premsa? El senyor Velilla: Per a mi tota la premsa és bona.)

El president prega al Sr. Velilla que es refereixi sols a l'obra de govern i no a altres fets, tenint en compte que el governador aquí no pot defensar-se.

El senyor Velilla llegeix un retall, on es diu que un detingut va ésser mort en condicions ominoses, afirmant que el governador estava obligat a esbrinar si era cert o no el fet denunciat, cosa que no ha fet, ço que diu molt poc a favor d'aquella autoritat. Es refereix a un setmanari, "Alta Tensió", el qual, en el seu primer número, explica tot el passat a Jefatura, a ço que el senyor Anguera respon recol·lint la publicació i agafant els seus

Segueix a la pàgina 3